

SPARING

Nógur peningur kann sparast á oljurokningini við smáum justeringum innanveggja. Til dømis er nóg mikið, at hitin er 21 stig í einum rúmi

Mynd: Jens Kristian Vang

NÓGV AT SPARA

GÓÐ RÁÐ Nú er ikki longur neyðugt at seta knyklar í brýr, hvørja ferð oljufelagið hevur fylt í tangan. Mong eru ráðini fyri at spara stóran part av hesum útreiðslunum. Til dømis brúkar ein 125 litrar av vatni við at fara í bað, men einans 45 undir brúsuni

Snorri Brend

1000 litrar av olju fyri omanfyri 6000 krónur.

Tað er prísurin sum flestu húsarhald kring landið mugu gjalda, um húsini skulu haldast fjálg og heit alt árið ígjøgnum.

Men møguleiki er sjálvandi at spara pening, um ein bert hugsar seg væl um og setir nøkur fá tiltøk í verk

heima við hús.

Slik sparið eru at finna nógvastaðni. Eitt av hesum støðum er á heimasíðuni hjá oljufelagnum EFFE.

Á heimasíðuni www.effo.fo standa ikki færri enn 12 hent ráð í hesum sambandi.

Tað er vist einki um orðatakið: Mangir lókir smáir, gerast stórar áir.

Spariráð 1

Havið hitan í øllum rúmunum standandi á uml. 21 stigum:

- 21 stig er passaliga heitt fyri fólk flest.
- Fyri hvørt stig hitin fer upp um 21 stig, økist orkunýtslan 5 %.
- Mest fæst burturúr hitaskipanini, um hon arbeiðir javnt.

Spariráð 2

Havið termostat á radiatorum og allar radiatorar í sama rúmi stand-

andi á sama stigi:

- So arbeiðir hitaskipanin javnt, og komfortin verður betri.

Spariráð 3

Lækkið hitan 2-3 stig um náttina og tá fólk ikki eru í húsini:

- Óneyðugt er at hava hitan á 21 stigum, tá ið fólk sova ella eru úti í longri tíð. Tú sparir uml. 10 % av orkunýtsluni til upphiting við at lækka hitan um náttina.

Spariráð 4

Leggið ikki klæðir til turkingar á radiatorunum:

- Hitabreiðslan frá radiatorum verður órógvad, um teir eru dekkadur av klæðum ella líknandi.
- Harafturat kann tað geva trupulleikar við slevju, at turka klæði á radiatorum í búrumum.

Spariráð 5

Setið ikki innbúgv frammanfyri radiatorarnar:

- Hitabreiðslan frá radiatorum verður órógvad, um teir eru dekkadur.

Spariráð 6

Tá luftast skal út nýttist bert at hava vindeyguni opin stutta tíð:

- Lufta út við gjøgnumtrekki í 5-10 min, 2-3 ferðir dagliga
- Skrúva radiatorarnar fyri, tá ið luftað verður út.

Spariráð 7

Er gólvhiti og radiatorur í sama rúmi, havið so meira hita á radiatorinum:

- Radiatorurin er skjótari at regl-

Spariráð 8

Havið ikki tað heita vatnið ov heitt, 50 stig er nokk:

- Kostnaðarmikið er at hita vatnið heitari enn neyðugt er.
- Tó skal tryggjast, at vandi ikki er fyri legionella bakteriuvekstri í vatninum.

Spariráð 9

Nýt ikki heitt vatn, har tað ikki er fyri neyðini:

- Nýt fat ella propp, og vaska ikki upp undir rennandi heitum vatni.

Halt húsið heitt

HITI Gongur tú og hugsar um, hvussu tú kanst spara meiri orku við til dømis at keypa eina hitapumpu ella annað? Við nøkrum fáum bjálvingartiløkum kanst tú lættliga sleppa undan hesi stóru íløguni.

Snorri Brend

Hvørt einasta ár brúka fólk nógvar milliónir krónur ov nógv í upphiting. Serliga eldri hús lata ov nógvan hita leka út gjøgnum tak og veggir.

Onkur hugsar at ein hitapumpa kanska er loysnin í hesum sambandi. Men so er ikki, um ein skal trúgva ENOVA, sum er ein stovnur hjá norska statinum fyri at fremja umhvørvisvinarliga umlegging av orkunýtslu og orkuframleiðslu:

Nei, eru húsini nóg væl bjálvað, hevur tú samstundis tryggjað tær nóg mikið av hita í húsini.

– Er bjálvingin í lagi, er ikki vist at tær nýtist at keypa eina slíka hitapumpu, sigur ráðgevin, Roar Hugnes hjá ENOVA.

Eftirbjálving kann bæði minka um oljuútreiðslurnar og økja um bústaðarkomfortin.

Nýtt fokus

– Tað er ein vaksandi áhugi fyri at bjálva bústaðir sínar, sigur Hugnes við heimasíðuna hjem.no

Serliga góð úrslit fáast, um ein eftirbjálvar gomul hús frá 60' og 70'unum. ENOVA er í lýtuni í ferð við eina kampanju, til tess at fáa fólk at bjálva hús síni betri.

– Endamálið er at gera eigarar av húsini, sum eru bygd millum 1960 og 1990, tilvitaðar

um orkusparingina við eini eftirbjálving.

– Nú er sjálvandi veturin komin, men best er at gera slíkt um summarið, og so er líkamikið um talan verður um størri ella smærri bjálvingarætlanir, sigur hann.

Kanningar vísa, at eini 40 prosent av hitatapinum fer gjøgnum vindeyguni. Í dag verður tí viðmælt, at ein fær sær lágorkuvindeygu í trimum lögum við einum U-virði uppá 1,0 ella lægri.

U-virðið sigur, hvussu góð hitabjálvingin er. Tess lægri virðið er, tess betri er bjálvingin. Og hetta sæst sum vera man aftur á orkurokningini.

– Í fjør var bert tann eini veitarin sum kundi bjóða fólk slík lágorkuvindeygu, men í dag eru teir fleiri enn 20. Ein kann lættliga økja virðið á bústaðnum við eini sølu, um tú hevur skipað soleiðis fyri at vindeyguni er tøtt, slær Hugnes fast.

Er ein í iva um gjóstur er í bústaðnum, kann ein fara framvið vindeyganum við einum stearinljósi, og soleiðis staðfesta, um luft seyrar gjøgnum sprekkurnar.

Eftirbjálving av loftum er ofta ein einföld loysn, og kunnu fólk mangan gera hetta sjálvi.

Er talan hinvegin um størri arbeiði, mugu fakkfólk takast við uppá ráð. Vandin kann nevniliga verða fyri, at húsini gerast ov tætt.

Spariráð 10

Far undir brúsuna, heldur enn í bað:

- Eitt brúsubað á fimm minuttir brúkar okkurt um 45 litrar av vatni
- Eitt karbað brúkar okkurt um 125 l av vatni.

Spariráð 11

Ofta er nokk, at sirkulatiónpumpan á ketlinum stendur á fyrsta stigi:

- At hava pumpuna á ov høgum stigi, er dýrari í streymi, og gevur eisini størri hitatap í rørskipanini, tí at vatnið verður pumpað runt óneyðugt.

Spariráð 12

Havið regluligt eftirlit av ketli og oljufýring.

- Regluligt eftirlit, reinsing og innstilling er við til at tryggja, at skipanin altíð koyrir á skynsamasta hátt.

Magn

Hevur ein tørv á heldur færri, men eins góðum ráðum í hesum sambandi, so hevur heimasíðan hjá hinum oljufelagnum - www.magn.fo - eisini hentar upplýsingar í hesum sambandi.

10%

Óneyðugt er at hava hitan á 21 stigum, tá ið fólk sova ella eru úti í longri tíð. Tú sparir uml. 10 % av orkunýtsluni til upphiting við at lækka hitan um náttina.